

Практична реалізація антикорупційної політики в Україні

Постановка проблеми. Сьогодні немає такої країни, де б корупція була повністю викорінена. Корупція може існувати довгий час навіть у розвинених демократичних країнах та у відкритих ринкових економіках. Відмінність різних держав полягає не в наявності чи відсутності корупції як такої, а в її масштабах, характері корупційних проявів, впливі корупції на економічні, політичні, правові та інші соціальні процеси. В Україні корупція є однією з проблем, які потребують невідкладного розв'язання. Вона становить значну загрозу демократії, реалізації принципу верховенства права, національній безпеці, становленню громадянського суспільства. Тому я хочу розповісти про реалізацію антикорупційної політики в Україні.

Мета: дослідити стан формування та реалізації антикорупційної політики в Україні, її напрями та шляхи здійснення. Ми сконцентруємо увагу на вирішенні таких **дослідницьких питань**:

- розкрити поняття 'корупція в Україні' і її вплив на подальший розвиток держави;
- визначити шляхи подолання корупції в Україні;
- розглянути антикорупційні програми, які проводяться в Україні;
- розкрити суть антикорупційної політики в Україні;
- простежити реалізацію антикорупційної політики в Україні.

Виклад матеріалу. Корупція в Україні - це наслідок загальних політичних, соціальних і економічних проблем України. Це негативне явище цілком притаманно державі, яка перебуває на етапі реформування. В Україні сьогоднішні масштаби і динаміка корупції створюють реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку. Корупція гальмує еволюцію правової системи, унеможливаючи наближення України до передових світових показників рівня життя.

Корупція проявляє свій підступний характер, руйнуючи систему управління і національну стабільність за допомогою підриву законності в політичній системі. Корупція перекидає методи вироблення рішень, що призводить до запровадження помилкових проектів і цін, неправильного вибору підрядчиків, поставок неякісних продуктів, та перенесення корупції на нижчі рівні управління. Внаслідок корупції послуги починають надаватися не тим, хто їх потребує. Отож, традиції корупції закріплюються і стають такими, що вже не піддаються заходам боротьби з нею.

Корупція стримує економічний розвиток нашої країни. Хабарництво призводить до додаткових комерційних витрат, ускладнюючи тягар малих підприємців і спричиняючи нераціональне використання людського капіталу та інтелектуальних ресурсів країни. Найважчий тягар лягає на плечі бідних, що збільшує соціальний розрив між ними і багатими. Бідні не мають коштів для того, щоб брати ефективну участь і отримувати переваги в громадських процесах, в яких укоренилася корупція. Якщо програма, спрямована на допомогу бідним, здійснюється корумпованими методами, найбідніші споживачі, яким призначена така допомога, мають невеликі шанси на її отримання. Перекидання, внаслідок корупції, державних пріоритетів призводить до зменшення витрат на такі соціальні сфери як охорона здоров'я і освіта, що завдає суттєвої шкоди добробуту країни.

«Культура корупції» призводить до деморалізації населення країни, втрати довіри до держави та її інститутів, і, у крайньому випадку, до банкрутства самої держави. Корупція руйнує довіру громадськості і знищує соціальний капітал. Вона підриває закони і норми, які спрямовані служити продуктивним соціальним цілям, таким як, наприклад, захист навколишнього середовища. Якщо не протидіяти поширенню корупції, вона роз'їдає закони держави доти, поки громадяни вже не бачать сенсу в їх додержанні.

Досвід боротьби з корупцією - як вітчизняний, так і світовий - засвідчує, що знищити її повністю як соціальне явище неможливо. Реальною метою антикорупційної політики

можуть бути зменшення рівня та локалізація корупції в суспільстві, зміна її характеру, обмеження її впливу на соціально-політичні та економічні процеси.

На нашу думку, що для подолання корупції в Україні потрібно:

- розширити кола суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення;
- чітко визначити кола суб'єктів, які здійснюють заходи, координують та контролюють діяльність із запобігання і протидії корупції;
- встановлення обмежень щодо осіб, які звільнились з посад або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави;
- введення нового порядку здійснення фінансового контролю, встановлення обов'язку декларування як доходів, так і розходів, визначення термінів подання декларації і оприлюднення в офіційних друкованих ЗМІ декларацій про майновий стан, доходи та розходи посадовців.

Дієва протидія корупції неможлива без послідовних, спланованих і скоординованих дій, об'єднаних однією концепцією, оскільки системні явища потребують системного підходу в їх подоланні.

Так, саме корупція, за даними цих досліджень, стала однією з причин, що призвели до масових протестів в Україні наприкінці 2013 – на початку 2014 р. Тому, в Україні розпочали проект боротьби з корупцією.

Антикорупційні програми, які проводяться в Україні з 2014 р.:

1. Кабінет Міністрів України 29 квітня 2015 року видав постанову 'Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки', яка затверджувала Державну програму щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки.

2. Закон України "Про запобігання корупції", який визначає засади формування, моніторингу, координації впровадження антикорупційної політики

3. Закон України "Про Національне антикорупційне бюро України", а також зміни, що вносяться до кримінального законодавства зазначеним Законом та Законом України "Про запобігання корупції", створюють законодавчі підстави для кримінального переслідування найбільш небезпечних проявів корупції.

Таким чином, впровадження цих базових антикорупційних актів дасть можливість сформуванню системи запобігання та протидії корупції, що, в свою чергу, суттєво зменшить гостроту проблеми корупції.

Важливим чинником ефективної антикорупційної політики в державі є достатня чітко визначена нормативно-правова база, яка містить більше сотні законів, указів, розпоряджень Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, галузевих нормативних документів. Однак за роки незалежної Української держави не вдалося досягти реального функціонування в Україні загально визнаних державно-правових принципів верховенства права, пріоритетності прав і свобод людини порівняно з іншими цінностями.

Сьогодні в Україні діє цілий комплекс причин поширення корупції, однією з базових є втрата реального і дієвого контролю з боку народу за інститутами публічної влади та за конкретними носіями такої влади. На жаль, на відміну від країн Західної Європи, в Україні громадянське суспільство до цього часу не стало головним учасником боротьби з корупцією. Також в Україні необхідно створити дієву систему протидії корупції, яка усуне перешкоди для інтегрування в європейське співтовариство

Антикорупційна стратегія реалізується шляхом виконання державної програми, яка розробляється Національним агентством та затверджується Кабінетом Міністрів України. Керівники державних органів несуть персональну відповідальність за забезпечення реалізації державної програми з виконання Антикорупційної стратегії. Державна програма з виконання Антикорупційної стратегії підлягає щорічному перегляду з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань з питань ситуації щодо корупції.

Висновки. Отже, із вищевикладеного матеріалу можна підсумувати, що цілями антикорупційної політики в Україні має стати зниження рівня корупції та забезпечення захисту прав і законних інтересів громадян, суспільства і держави від загроз, пов'язаних із корупцією. У нашій країні проводяться антикорупційні заходи, приймаються антикорупційні програми і діє антикорупційна політика, але, на жаль, цього не достатньо для того щоб повністю викоренити корупцію у нашій державі. Доки самі представники вищої державної влади, політична еліта і весь вищий клас нашого суспільства будуть брати хабарі, користуватися своїм становищем, тобто займатися корупцією, доти корупція буде панувати в Україні.

Література

1. *Возьний В.І. Антикорупційна політика в Україні: Навчально-методичний посібник.* – Тернопіль: ТНЕУ – 2013. – 241 с.
2. *Закон України 'Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 рр.'*
3. *Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / авт. кол. : А. М. Михненко (кер. авт. кол.), Р. П. Марчук, А. М. Мудров та ін. ; за ред. проф. А. М. Михненка. - К. : НАДУ, 2010. - 360 с. 5.І. Беззуб, мол. наук. спієроб. НЮБ НБУВ Антикорупційна політика в Україні.*
4. *Кабінет Міністрів України, постанова від 29.04.2015р. №265 Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 рр.*
5. *Політологія: лекційний курс і практикум. Навчальний посібник / За редакцією доктора філософських наук, доцента Гончарук Т. В. – Тернопіль, 2008. Автори: Гончарук Т.В., Гурик М.І., Дмитрів І.С., Рудакевич О.М., Томахів В.Я., Шеремета Д.М.*
6. *Практичні заходи боротьби з корупцією, підготовлені Економічною та Соціальною Радами Секретаріату ООН : матеріали восьмого Конгресу ООН з попередження злочинності та поводження із правопорушниками, Гавана, Куба, 27 серп. - 7 верес. 1990 р. - ООН, Нью-Йорк, 1991*
7. *Формування та реалізація антикорупційної політики в Україні. Режим доступу: <http://svalyava-vlada.gov.ua/filelib/sou>*
8. *Штанько В.І., Чорна Н.В., Авксентьєва Т.Г., Тихонова Л.А. П 11 Політологія: Навчальний посібник. Видання 2-ге, перероблене та доповнене. – К.: Видавництво "Фірма "ІНКОС", Центр учбової літератури, 2007. – 288 с.*
9. *Гончарук Т. В., Гурик М. І., Шумка М. Л. Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.*
10. *Шумка М. Етичні виміри діяльності державного управління в античній парадигмі / Михайлина Шумка // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Роль суспільних наук у забезпеченні стабільності розвитку глобальних світових процесів у XXI ст.» м. Київ, 1-2 квітня 2016 р.*
11. *Гончарук-Чолач, Т. Сучасні парадигми державного управління: теоретико-філософське осмислення / Тетяна Гончарук-Чолач // Психологія і суспільство. – 2010. – № 4. – С. 72-81.*
12. *Гурик М.І., Шумка М. Л. «Каста луччих людей» у соціально-філософському вченні Дмитра Донцова / Михайлина Шумка, Мирослава Гурик // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – Серія «Філософія». – Вип. 8. – Острог, 2011. – С. 36-46.*